

מדת בדת

שיעון חזק היומי בדרך קצרה

ביצה כו-לב

גיוון 91

פרשת קדושים תשע"ד

לע"נ הר"ר רפאל בר' אליעזר

זצ"ל
הערות
הנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

דף כומשנה לר' יהודה אם נפל בכור לבור יכול מומחה לראות המום ולשחוט, ובלי מום לא ישחוט, ולר"ש אם לא ניכר מומו מבעוד יום אינו נקרא מוכן. **גמרא** אם נאמר שחלקו ר' יהודה ור"ש יהיה רואים מומין שלר' יהודה יכול לראות מומין ולר"ש אסור, אך לפ"ז יכלו לחלוק להדיא אם רואין מומין, ויש לומר שהמשנה חידשה דין בכבור שנפל לבור שלא נאמר שבגלל צער בעלי חיים יערים ויעלהו כדעת ר' יהושע, קמ"ל שאסור, אך לפ"ז יש להוסיף במשנה שאם אין בו מום לא יעלה וישחוט ולמה כתוב רק לא ישחוט, ויש לומר שהמשנה דיברה שגם בעבר והעלהו לא ישחוט, אך לכאורה זה פשוט שהרי אם הוא תם בכל מקרה אסור לשחוט, ויש לומר שאכן נפל בו מום אך לכאורה הוא אסור מטעם מוקצה, ויש לבאר שהיה בו מום עובר מערב יו"ט ועכשיו נעשה בו מום קבוע, והיינו אומרים שהיה דעתו עליו וניתן לשחוט קמ"ל שאסור.

לר' יהודה הנשיא אם נפל בכור תם לבור יכול לבדקו מומחה שיראה אם יש בו מום ואז יכול להעלותו ולשחטו, ואם לא, לא ישחוט, ואמר ר"ש בר מנסיא שלא רואים מומין ביו"ט ואפילו אם נולד מערב יו"ט אין לבקרו ביו"ט, **עמוד ב** ואם נולד מום ביו"ט לר"ש אינו מוכן, ואם נולד עם מומו הוא נקרא מוכן.

רבה בר רב הונא דרש שאם נולד עם מום מותר לבקרו ביו"ט לכתחילה, ואמר לו ר"ג, שאביו שנה שאם עבר ובקרו מבוקר ומשמע שלכתחלה לא, ואב"י אמר שמסתבר כמו רבה בר רב הונא, שבברייתא כתוב ג' בכות שאם נולד מום מערב יו"ט מוכן מבקרים אותו ביו"ט, ומשמע שבדיעבד מועיל, ואם נולד ביו"ט אמר ר"ש שאינו מוכן ואסור גם בדיעבד, ואח"כ כתוב שלכ"ע נולד עם מומו הוא מוכן ומשמע שזה לכתחילה, אך רב הושעיא הביא ברייתא שבין נולד מערב יו"ט אין נולד ביו"ט לחכמים אינו מוכן, וא"כ אין ראה לרבה, והברייתא לעיל הביאה אדא בר אוכמא שמשבש ברייתות, ור"ג בר יצחק הביא ראה מהמשנה שר"ש אומר שמה שאין מומו ניכר מערב יו"ט אינו מוכן, ולא מדובר שהמום לא ניכר כלל שא"כ פשוט שאסור אלא שאם לא נראה לפני יו"ט אם הוא מום קבוע או לא וא"כ אינו מוכן אף בדיעבד.

רב הלל הסתפק אם יש מוקצה לחצי שבת, ובמקרה שהיה מוקצה בין השמשות ודאי אסור, והספק הוא כשהיה ראוי בין השמשות ואח"כ נדחה ואח"כ נהיה נקיא, ואמר רבה שיש מוקצה, והקשה לו מהברייתא שבנולד הוא ומומו עמו הוא נקיא מוכן, ולכאורה אגב אמר הוא היה ראוי וכשנולד נדחה, והוא מותר ע"י ראיית החכם ורואים שאין מוקצה, ואב"י או רב ספרא ביארו שמדובר שראו דיינים בלידתו ולא הוקצה מעולם, וללישא בתרא רבא ענה שאין מוקצה לחצי שבת, ורצה להוכיח כמותו מהברייתא שנולד הוא ומומו הוא מוכן, וא"כ אין מוקצה, ודחו רביה שהיו שם הדיינים שהיו ריחוי, ואשקו מברייתא שהיה אוכל בענבים ונותר לו והעלם לגג לעשות מהם צימוקים, או שהלך תאנים ונותרו לו והעלם לעשות מהם גרוגרות, לא יאכל בלי שהומין מבעוד יום וכן באפרסקים וחבושים ובשאר מיני פירות, ולכאורה אם הם ראוים בבין השמשות אין צריך הזמנה, ואם אינם ראוים לא יועיל הזמנה, ואם לא ידע אם היו מוכנים הרי רב כהנא התיר במוקצה שיבש העלים לא הכירו בו, אלא שהיה ראוי ונדרחו ונעשו ראוים שוב, ואם נאמר שאין מוקצה אין צריך הזמנה, אך לכאורה גם אם יש מוקצה לא יועיל הזמנה, אלא מדובר שבבין השמשות היו ראוים ולא ראוים, ליש אנושים שאוכלים אותם כך ויש שלא, ואם הזמינם גילה דעתו שהם ראוים לו, ואם לא אסור, ור' זירא רצה להוכיח מפוליס ועדישים שהיה ראוים לחכם קודם בישולם ואחר שנמנם בקדירה הם נדחו.

דף כז ואחר גמר הבישול נעשו ראוים, ואב"י דחה שלדברי ר' זירא יהיה קשה מכל קדירה שהם אינם ראוים לאכילה בין השמשות שהרי הם ורתחות, ובכ"ז אוכלים מהם בלילה אלא שאין ספק בגמרו בידי אדם ומותר שאין מוקצה אותו, והספק הוא רק בנגמרו בידי שמים אם מוקצה.

ר' יהודה הנשיא שלה בכור לר' אמי וחשב לא לראותו, ואמר לו ר' זירא או ר' ירמיה שהלכה כר' יהודה, ושלחו לר' יצחק נפחא וחשב לא לראות, וגם לו אמר ר' זירא או ר' ירמיה שהלכה כר' יהודה, אמר לו ר' אבא מדוע אינן נותן לחכמים להתמיר כר"ש, אמר לו ומה ידוע לו, אמר לו שר' זירא פסק כר"ש, אמר אחד החלמדיים אזכה אשמע שמועה זו מבעליה, וכשעלה לא"י שאל את ר' זירא אם אמר שהלכה כר"ש, אמר לו שאמרתי שמסתבר כך שבמשנה הדין שאינו מן המוכן הוא לר"ש ובברייתא מביאים דין זה בשם חכמים, ר' יוסי בן שאול אמר בשם רבי ביש קהל קדוש שיבשושלים שר"ש וחביריו הם בשיטת ר"מ, ולכאורה קהל ירושלים קיישים הרבה יותר מר"ש בן מנסיא, אלא הם אמרו בשיטת ר"מ שר' יהודה התיר בשוחט הכבור והוראה מומו אח"כ, ור"מ אמר שכיוון שנשחט לא ע"פ מומחה אסור, וא"כ ראיית בכור חמורה מראית טריפה כיון שניתן לראותו מהיים וראית טריפה ניתן לראות רק אחר שחיטה, ולפ"ז נחלק לענין יו"ט שבכור ניתן לראות מערב יו"ט ואסור ביו"ט, וטריפה רואים גם ביו"ט, ואב"י דחה שר"מ ור' יהודה נחלקו רק אם קטס כששחט ללא ראיית מומחה, שר' יוחנן אמר שלא נחלקו במום של דוקין שבעין שמשנתה בשחיטה ונחלקו במומים שבגוף שלר"מ גזור משום דוקין שבעין ור' יהודה לא גזור, ור"ג בר יצחק מדייק כך מדברי ר"מ הואיל נשחט שלא ע"פ מומחה אסור משמע שזה קנס.

אמי ורבינא היה רואה את המומין של בכורי בית הנשיא וביו"ט לא היה רואה ואמר לר' אמי ואמר שהוא עושה כראוי, ואמנם ר' אמי עצמו היה רואה אך למעשה הוא ראה מערב יו"ט **עמוד ב** וביו"ט רק היה שואל איך קרה המום כמו שפעם בא אדא לרבה להראות מום בערב יו"ט והוא היה עסוק בחיפתו ראשו, ואמר לרשאל לך ובה מהו, ולמחרת שאלו רבא ור' אמי איך קרה המום ואמר לו שהיו עוברים מהצד השני של ההוצין ורצה לאכלם וההוצין קיעו שפתינו, אמר לו שמא גרמת לו אמר לו לא, שהרי גם גרמא אסור שכתוב כל מום לא יהיה בו ואפילו לגרום אסור שלא יניח באזנו דבילה או בצק והכלב בא ונוטלם שכתוב כל מום.

משנה לא יזיז בהמה שמתה ממקומה, ושאלו על זה את ר' טרפון וכן על חלה שנטמאה, וכנס לביהמ"ד ושאל ואמרו לו שלא יזיזם ממקומם. **גמרא** לכאורה משנתנו לא כר"ש שאומר שמחתיך דילועין לפני בהמה ונבילה לפני כלבים, ור' יהודה אומר שאם לא היה נבילה מערב שבת אסור, ויש לומר שגם ר"ש יודה בבעלי חיים שמתו שאסורים, אך רק מר בר אמימר אמר כך בשם רבא, אך מר בר

יוסף בנו אמר משמו שר"ש התיר בבעלי חיים שמתו, וזעירי העמיד במשנה בהמת קדשים, ויש להוכיח כן שהמשנה ידיתה את זה לחלה שנטמאה שהיא קדושה, ולפ"ז בהמת חולין שנתבלה מותרת וא"כ קשה למר בר אמימר בשם רבא שר"ש אסר בחולין, ויש לומר שמדובר בהמה מסוכנת שבקדשים אסורה ובחולין מותרת. **משנה** לכתחילה לא נימנים על בהמה ביו"ט אלא נימנים מערב יו"ט ושוחטים ומחלקים ביניהם. **גמרא** שמואל מבאר שאין נימנים על הכוונה שלא פוסקים על בהמה ביו"ט לכתחילה, ורב אומר שמביא בהמה נוספת שווה לראשונה ואמר לו כזו, וכן שנו בברייתא שלא יאמר לחבירו אני נמנה עמך בהמה בסלע או בשתיים אלא אומר אני עמך למחצה שליש או רביע.

דף כח משנה לר' יהודה מותר לשקול בשר כנגד כלי או קופיץ, ולחכמים לא בודקים במאזנים ביו"ט כל עיקר **גמרא** שמואל מבאר שאסור לתת בשר במאזנים אף לשמרו מהעכברים, ואמר רב אידי בר אבין שנאסר רק כשתלוי בטבעת ושוקלים בה, שמואל אומר שלטבה אומן אסור לשקול ביד ואסור לו גם לבדוק במים, ורב חייה בר אשי הוסיף שאין לעשות נקב בבשר לאחוז בו, ורבינא מתיר לעשות נקב בידו, רב הונא אומר שמתיר לעשות סימן בבשר כמו שרבה בנו היה רגיל לחתכו כמשולש.

רב חייה ור"ש בן רבי היו שולקין מנה כנגד מנה, ולכאורה זה לא כר' יהודה שהתיר רק כנגד כלי, וגם לא כרבנן שלא נתונים כלל בשר במאזנים, ויש לומר שהם נהגו כר' יהושע שמתיר לשקול מנה כנגד מנה ביו"ט, ורב יוסף פסק כמותו שבכורות יש משנה מפורשת שפסולי המקורשים הנאתם להקדש ושוקלים מנה כנגד מנה ואב"י דחה שבי"ט ר' יהושע התיר שאין ביוון קדשים, אך בכבור הוא יאסור, וגם מה שהתירו בכבור כי אין בעיה של דרך חול ביו"ט רבנן יאסרו משום דרך חול, ומה שהם שקלו מנה כנגד מנה משמע שהקפידו ביניהם, ולכאורה רואים ממעשה אחר שלא הקפידו, שהגיעו שבעה גדים לבית רבי ונמצאו חמשה מתוכם בבית ר' חייה ור"ש בן רבי לא הקפידו, ורב פפא אומר שיש להכניס בנין יו"ט אדם אחר או ר' שמואל בר יוסי ור' חייה, או ר"ש בן רבי ובר קפרא.

משנה אין להשחית סכין ביו"ט אך יכול להשיאה על גבי חברתה. **גמרא** רב הונא אומר שאסור רק במשחות של אבן אך מותר בשל ציץ, ושמואל הוסיף שמה שנאסר בשל אבן הוא רק לחדד אך מותר להעביר בה השמנונית, ולפ"ז בשל עץ מותר גם כדי לחדדה, ויש אומרים ששמואל אמר שמה שהותר בשל עץ הוא רק כדי להעביר השמנונית אך לחדד אסור, ולפ"ז בשל אבן אסור גם כדי להעביר השמנונית, ויש שנו דברי שמואל על המשנה שלא משחיתים הסכין ורק על מנת לחדדה אך מותר כדי להעביר השמנונית ולפ"ז על חברתה מותר אף לחדדה, ויש ששנו דברי שמואל על הסיפא במשנה, שלהשיאה על חברתה מותר רק כדי להעביר השמנונית, אך לחדדה אסור, וא"כ במשחות אסור אף כדי להעביר השמנונית, ולדעה שאסור במשחות המשנה לא כר' יהודה שמתיר ביו"ט אף מכשירי אוכל נפש, רבא אמר לרב חסדא שדרשו משמו שהלכה כר' יהודה, אמר לו רב חסדא יהי רצון שתדרשו שבמי את כל הדברים הטובים, רב נחמיה בר רב יוסף אמר שעמד לפני רבא **עמוד ב** והעביר ביו"ט את הסכין על פי החלמי ושאלי אותו אם עושה כך לחדדה או להעביר השמנונית ואמר לי שעושה להעביר השמנונית אך ראיתי שהוא עושה לחדד והוא אחז כר' יהודה שהלכה אך לא להורות כך לרבים, ואב"י אמר שרבה מעביר הסכין על שפת הריחים, ושאל אותו אם עושה כך לחדדה או להעביר שמנוניתה, ואמר שרצונו להעביר שמנוניתה, אך ראה שכוונתו לחדדה אלא שהוא סובר שהלכה כר' יהודה אך לא מורים כך לרבים.

רב מי בר בינא מתיר להראות סכין לחכם ביו"ט ורבנן אסרו, ורב יוסף סובר שת"ח רואה לעצמו מהשאל הסכין לאחרים, ועוד אמר רב יוסף שסכין שעמדה מחידודה מותר לחדדה ביו"ט ודוקא אם עכשיו היא חותכת ברוחק.

רב חסדא או רב יוסף אומר שסכין שנפגמה או שפוד שנשבר ראשו וגריפת תנור וכיריים ביו"ט תלויה במחלוקת ר' יהודה ורבנן, שרלבנן מותר ביו"ט רק אוכל נפש ולר' יהודה הותר גם מכשירי אוכל נפש, ות"ק למד מהפסוק היה לבדו יעשה לכם הוא גם מכשיריו, ור' יהודה למד מלכם לכל צרכיכם, ות"ק למד מלכם למעט נכרים, ור' יהודה מיעט מהוא רק מכשירים שאפשר לעשותם מערב יו"ט ומכשירים שאי אפשר לעשותם מערב יו"ט לומדים מלכם שמתור.

שמואל אומר ששפוד שנמנע אסור לתקנו ביו"ט והחידוש הוא שאסור אף שפושטו בידי ללא פטיש.

שמואל אומר ששפוד שצלו בו בשר אסור לטלטלו, ורב אדא בר אהבה אמר בשם רב מלכיו ששומטו ומניחו בקרן זווית, ורב הונא הוסיף שמתור רק אם יש עליו כזית בשר, ורבינא מתיר לטלטלו אף ללא כזית בשר כקוץ ברה"ד, רב חיננא בר רב איקא אומר שההלכות של שפוד שפחות וגומות אמרם רב מלכיו, בלורית אפר מקלה וגבינה אמרם רב מלכיא, ורב פפא אומר שביאור במשניות וברייתות אמרם רב מלכיא, ומה שנאמר על שמועות אמרם רב מלכיו, והסימן הוא מתינת מלכתא, וההבדל ביניהם שפחות, שלרב פפא אמרה רב מלכיא ולרב איקא אמרה רב מלכיו.

משנה אסור לומר טבחה שקול לי בשר בדינך אלא שוחט ומחלק ביניהם. **גמרא** כשרוצה חלק מהבהמה

דף כט בסורא היו רגילים לומר תן לי תרטא או חציה, ובנרש אמרו תן לי חלק או חצי חלק, וכו' בפומבדיתא אמרו אוזיא או חציה, ובנרש פקוד אמרו תן רגע או חציו. **משנה** יכול לומר לחברו מלא לי כלי זה או כלי זה, ור' יהודה אומר שגם אם היה כלי של מידה לא ימלאנו, ואבא שאל בן בטנית היה מלא מערב יו"ט את המידות ונותנן ללקוחות ביו"ט, ואבא שאל אומר שהיה עושה כך גם בתורה"מ בגלל כיווריו המידות, ולחכמים עושה כן גם בחול שהמדה מתמצה אצלו. **גמרא** שמואל מבאר לא במידה בכלי מיוחד למידה אף מותר למלא בכלי העומד למידה, ור' יהודה סובר שגם כלי העומד למידה לא ימלאנו, ולפ"ז ר' יהודה מתמיר לענין שמחת יו"ט, ורבנן מקילים, ולעיל ר' יהודה מקל לשקול בשר כנגד הכלי והקופיץ, ולחכמים לא נתונים כלל במאזנים, ויש לומר שבמשקל כנגד הכלי מקל ר' יהודה שאינו עומד למדה וכאן הוא מתמיר בעומד למדה, ורבנן מחמירים במאזנים שזה דרך חול אך בעומד למדה מקילים שזה לדרך חול, רבא מבאר לא במדה שלא יזכיר שם מדה אך כלי המיוחד למדה מותר למלאות, ור' יהודה אומר שלא ימלא כלי המיוחד למדה ור' יהודה

מחמיר בשמחת יו"ט, ולעיר ר' יהודה הקל לשקול כנגד כלי ה' חמירי, ויש לומר שר' יהודה הקל במואזים שלא מיוחדות למדה, וחכמים החמירו שזה דרך חול, וכאן אינו דרך חול שאנשים עשויים להגיש יין בכלי מדה.

אבא שאול אמר שבחיה"מ גם הכין מראש שלא יהיה ביטול בית המדרש, ובמשך הזמן הוא כנס ג' מאות גרבי יין מביירווי המידות, וחבריו כנסו ג' מאות גרבי שמן המיץ המימות והביאו לגזברין בירושלים ואמרו להם האם אינכם זוקקים לכך, אמרו לגזברים שיהיו רצונם, ואמרו להם כיוון שתחמתם לעצמכם עשו בזה צרכי רבים ולא הקדש, כמו שנאמר שמי שגזל ואינו יודע למי, יעשה צרכי רבים, ורב חסדא מבאר שצרכי רבים הם בורות שיחין ומערות.

רב חסדא הנהיג את רבנא עוקבא ודרש שאין למדוד בלמוד שעורים לתת לבהמתו אך יקדור קב או קביו ויתן לה, ולנשחח מותר למדוד תבלין לתת לקדירה כדי שלא תקדיח תבשילו, ורב ירמיה אמר בשם ר' אשאה רב הוה למדוד קמח לתת לעיסה כדי שתטול חלה בעין יפה, ולשמואל אסור, ותנא שאצל שמואל שנה שמוחה, ואמר אביי שאם שמואל חמיר למרות שתלמידו שנה להתיר **עמוד ב** הוא בא להורות הלכה למעשה.

אין לנפות שוב קמח שניפוהו אתמול, ואמרו בשם רב פפיס ור' יהודה בן בתירא שמוחה לשנות ולכו"ע אם נפל צרור או קיסם מותר לנפות שוב, ותלמיד שנה לפני רבינא שלא מנפים שוב ואם נפל צרור או קיסם בוררו בידו ואמר לו רבינא שזה ודאי אסור שנראה כבורר, ורבא וזוטא דרש בפתח נהרדעא ששונים קמח ביו"ט, אמר ר"נ שיאמרו לו קח טובתך לקניה, שיראה כמה נפות יוצאות כאן שכולן יודעות שמוחה, **אשת רב יוסף** ניפתה בשינוי על גב הנפה אמר לה שאין צורך לשנות שהוא רוצה פת יפה, ואשת רב אשי שינתה לנפות באחורי השולחן, ואמר רב אשי שאשתו היא בת רמי בר חמא ואם לא היה רואה אצלו כך, לא היה עושה כך.

משנה מותר ללכת לחנוני הרגיל ולומר לו שיתן לו ביצים או גוזלים במנין כדרכו של בעה"ב לנמות בביתו. **גמרא** יכול לומר לרועה הרגיל תן לי גדי אחד או טלה ויכול לומר לטבח הרגיל תן לי כף או ירך אחת, ויכול לומר לפטם הרגיל תן לי תור או גזול, ויכול לומר לנתחום הרגיל תן לי ככר או גלוסקא אחת, ויכול לומר לחנוני הרגיל תן לי עשרים ביצים חמישים אגוזים עשרה אפרסקים, חמשה רימונים ואתרוג אחד אך לא יזכיר לו סכום מדה, ור"ש בן אלעזר ואמר שלא יזכיר לו סכום מקח.

פרק המביא

משנה לא יביא כדי יין ממקום למקום בסל או קופה אלא על כתפו או לפניו והמוליך התבן לא יפשיל הקופה לאחוריו אך יביא בידו,

דף א ומותר להתחיל בערמת תבן להסיקה, אך לא בעצים שמוקצה. **גמרא** כשאי אפשר לשנות מותר להביא כדי כרגיל, ורבא תתיין במחוזא שמה שרגיל לשא ברוקא וש ביו"ט ברגלא ומה שרגילים לישא ברגלא ישאו ביו"ט במוט בכפי ב' אנשים ומה שרגילים לישא במוט בכתף ישאו ביו"ט במוט ביד לשינוי ומה שרגילים לישא במוט ביד ישאו ויפרסו עליו סודר, וכשלא אפשר מותר בלי שינוי, ורב חנן בר רבא אמר לרב אבי שרבנן אמרו לשנות ביו"ט כמה שאפשר וכו', מדוע הנשים ממלאות הכדים מים של אגוזים ולא אומרים להם כלום, אמר רב אשי שאפשר לשנות שאם נאמר למי שרגילה למלאות בכך גדול שתמלא בקטן יותר אי"כ היא מרובה בהלוקח, ואם הרגילה למלאות בקטן תמלא בגדול יותר אי"כ היא מרובה במשא, ואם תכסהה במכסה היא צאטקל לא יפול, ואם שקשהו אי"כ היא יפתח הקשר היא תבא לקשרו שוב, ואם תפרוס עליו סודר אם ירמט תבא לסחטו.

רבא בר רב חנין אמר לאביי ששינוי במשנה שאסור לטפח ולספוק ולקודר בשבת ואנו רואין שעושים כך ולא מוחים בהם, אמר אביי שא"כ מה שרבה אמר שאין לשבת כפי לחי המבוי שמא יתגלגל חפץ ויבא להעבידנו ד' אמות ברה"י, ואנו לא אומרים להם שיהלכות עם חביתיהן בפתח המבוי, אלא יש להניח לישאיל שיהיו שוגגין ולא מזידיים, ולכאורה זה רק באיסור דרבנן אך באיסור דאורייתא מוחים בהם, אך למעשה גם בדאורייתא לא מוחים כמו שרואים שבערב יו"כ שהתוספת מדאורייתא ואוכלים ושותים עד השקיעה ולא מוחים בהם.

רב כהנא מדייק שמתחילים בתבן שמוחה להתחיל כמה שבאוצר וזה כר"ש שמתיר מוקצה, ובסיפא כתוב לא בעצים שבמוקצה וזה כר' יהודה שאוסר מוקצה, ויש לומר שבסיפא מדובר בארזים ואשוחים שגם לר"ש לא יסיק שהוא מורה במוקצה מחמת חסרון כים, וללישנא בתרא רב כהנא דייק מהסיפא שלא מעצים שבמוקצה וזה כר' יהודה שאוסר מוקצה, וברייתא כתוב שמוחה מהתבן וזה כר"ש, ויש לחלק שמדובר בתבן שסחטו אך לכאורה הוא ראוי לטיט, אך מדובר שיש בו קוצים ואינו ראוי לכוך.

משנה אין לקחת עצים מהסוכה אלא מהסמוך לה. **גמרא** לכאורה אם מהסוכה אסור בגלל חטירת אהל א"כ גם ממה שסמוך הוא חטירת אהל, ושמואל מבאר שסמוך לה הכוונה סמוך לדפנות, ורב מנשיא אמר שמדובר בסכך עצמו אך בחבילות שלא רוצה לסכך בהם, ו' חייא בר יוסף שפניו ר' לוי ויחנן שלא לוקחים עצים מסוכה אלא מהסמוך לה ולר"ש מותר, ובסוכת החג בחג לכו"ע אסור, אך אם מתנה מותר, ולכאורה אין ר"ש התיר ברישא הרי יש בזה חטירת אהל, ור"נ בר יצחק מעמיד שמדובר בסוכה שנפלה, ור"ש התיר כי הוא לא סובר מוקצה כמו שכתוב במשנה שמוחה שבונו ובקעה אסור ולר"ש מותר, אך יש לחלק שבנה התיר ו' כי הוא מצפה שיכבה הנה אך בסוכה אינו מצפה שתפול וא"כ הוא מוקצה, ויש לומר שמדובר בסוכה רעועה שדעתו שיהיה עליה מצולמול.

לכאורה לא יועיל תנאי בסוכה, שרש עשת אמר בשם ר' עקיבא שעצי סוכה אסורים כל ז' שכתוב בה הסוכות שבעת ימים לה, ור' יהודה בן בתירא למד מהפסוק חג הסוכות שבעת ימים לה' שכמו שחגיגה היא לה' כך סוכה היא לה', ורב מנשיא אמר בשם שמואל שתנאי מועיל רק בסוכה סתם ולא של מצוה, אך ישנה ברייתא שאם סיכך כהלכתה ועיטר אותה בקרמיקים או סדינים מצויירים ותלה בה אגוזים שקדים אפרסקים ורימונים ופרכילי ענבים ינות שמנים וסלילות ועטרות שבלים אין להסתפק מהם עד מוצאי יו"ט אחרון, ואם התנה עליהם מועיל תנאו, אביי ורבא מבארים שמדובר שם שאמר שאינו ברול מהם בכין השמשות, אך עצי סוכה שחל עליהם קדושה הוקצו לכל הימים, ואמנם לענין אתרוג לדעת רב אם הפרשיז' אתרוגים ולא הימים יכול לאכול כל אחד אתר שנים בו, ולרב אסי אסור כל אותו היום, ולא אומרים שהוקצה לכל הז' ימים, ויש לומר שלענין אתרוג שהימים חלוקים מהלילות אי"כ כל יום הוא מצוה בפני עצמו, אך בסוכה שאין חילוק בין הימים ללילות כולם כיום אחד ארוך ולכן הוקצה לכל הח' ימים.

דף לא **משנה** יכול להביא עצים שהיו מכונסים בשדה, ומקרפף מותר גם מהמפוזר, ולר' יהודה הקל הוא מה שסמוך לעיר, ולר' יוסי הוא מה שנכנסים אלו עם מפתח ואפילו הוא בתוך תחום שבת. **גמרא** שמואל אמר שבמביאים עצים רק מהמכונסים בקרפף, ולכאורה במשנתנו מבואר שמקרפף מותר אפילו ממפוזרים, יש לומר שהמשנה היא כדעת חידד, שר"ש בן אלעזר אמר שלא לחלק ב"ש ובה"ש שלא

מביאים ממפוזרים שבשדות, וממכונסים בקרפף לכו"ע מביאים, וחלקו כמה שמפוזר בקרפף ומה שמכונס בשדות, שלב"ש לא יביא ולב"ה יביא. **רבא** **אומר** שעלי קנים וגפנים אף שאוספים ומושבין אותם כיון שאם יש רוח היא מפורת אותם הם נקראים מפוזרים ואסורים, אך אם הניח עליהן כלי מאתמול מותר.

הסתפקו בדברי המשנה אם סמוך לעיר הוא נקרא קרפף רק כשיש לו פותחת ור' יוסי אומר שמספיק שיהיה בתוך התחום, או שר' יהודה סמוך לעיר מועיל גם ללא פותחת, ור' יוסי אומר שגם תוך התחום ובתנאי שיש לו פותחת, ולישא פותחת אסור גם סמוך לעיר, ויש לדייק מלשון ר' יוסי שכל שנכנסין לו בפותחת ואפילו בתוך תחום שבת, א"כ הוא בא להקל שבפוחתת מועיל בתוך התחום, וסמוך מועיל גם בלי פותחת, ורב סלא אמר בשם ר' ירמיה שהלכה כר' יוסי להקל.

משנה אין לבקע עצים מקורות וגם הם מקורה שנשברה ביו"ט, ואין לבקע בקרדום מגירה או מגל, אלא רק בקופיץ. **עמוד ב** **גמרא** לכאורה ברישא כתוב שאין מבקעים כלל, ובסיפא התירו בקופיץ, ויש לומר שחסר בדברי המשנה והמשנה באה לומר שאין מבקעים מסואר של קורות ולא מקורה שנשברה ביו"ט, אך מבקעים כמה שנשבר מערב יו"ט, וכשמבקע לא יבקע בקרדום מגל או מגירה אלא בקופיץ, וכן שנו בברייתא שלא מבקעים מסואר של קורות ומקורה שנשברה ביו"ט שאינו מוכן.

רב חנינא בר שלמיא אמר בשם רב שבקרדום אסור רק בחלק הנקבות שלו ובחלק הזכרות שלו מותר, ולכאורה זה פשוט שהרי כתוב שבקופיץ מותר, ויש לומר שלא נאמר שרק בקופיץ מותר אך בקרדום וקופיץ נגזרו שכמו שמצד זה אסור כך בצד השני, וללישנא בתרא רב דיבר על הסיפא שהתירו בקופיץ ורק בצד הזכרות שלו ולא בצד הנקבות שלו, ולכאורה זה פשוט שהרי כתוב בקרדום אסור, ויש לומר שהחידוש הוא שבקרדום וקופיץ לא נאמר שכמו שהותר בצד זה נתייר גם בצד השני.

משנה בית מלא פירות שנפחת יכול לקחת פירות ממקום הפחת ולר"מ מותר לפחות לכתחילה וליטול. **גמרא** לכאורה זה חטירת אהל, ור"נ בר אדא בשם שמואל מעמיד שמדובר בלבנים ללא טיט, אך קשה לדעת ר"נ שלבנים שנשארו במנין מותר לטלטלם בשבת שראויים לשכב עליהם ואם סדרם בערימה אסור שהקצם, ור' זירא אומר שרק ביו"ט התיר ר"מ ולא בשבת, וכן כתוב להדיא בברייתא שר"מ רק ביו"ט מותר לכתחילה ולא בשבת.

שמואל אומר שחותמות שבקרקע יכול להתירם אך לא להפקיעם ולחתכם, וחותמות של כלים יכול גם להפקיע ולחתוך בין בשבת בין ביו"ט, אך ישנה ברייתא שחותמות שבקרקע בשבת מתירים אך לא מפקיע וחותך, וביו"ט מתיר ומפקיע או חותך, ויש לומר שזה לר"מ ושמואל דיבר לדעת רבנן אך לכאורה ישנה ברייתא שרבנן מודים לר"מ שחותמות שבקרקע מותר להפקיע ולחתוך ביו"ט,

דף לב יש לומר ששמואל סובר כמו התנא שגם ביו"ט לא מפקיע וחותך שחותמות שבקרקע, ורק בחותמות שבכלי מותר להפקיע ולחתוך ביו"ט, ושמואל עצמו אמר שבשבת גם מותר להפקיע ולחתוך בחותמות שבכלי, ויש לומר שברייתא זו היא כר' נחמיה שנטלים כלי רק דרך תשמישו, אך לכאורה ר' נחמיה יאסור גם ביו"ט, ואין לחלק בין שבת ליו"ט שהרי יש ברייתא שמסיקים בכלים ולא בשברי כלים, וברייתא אחת אומרת שמסיקים בכלים ובשברי כלים, וברייתא אחת אומרת שאין מסיקים בכלים ובשברי כלים, וביארו שר' יהודה מסיקים רק בכלים, ולר"ש גם בשברי כלים, ולר' נחמיה לא מסיקים כלל, ויש לומר שיש ב' תנאים בדעת ר' נחמיה ביו"ט.

משנה אין לפתור נר, שהוא עשיית כלי, ולא עושים פחמין ביו"ט, ואין לחתוך פתילה ולר' יהודה מותר לחתכה באש. **גמרא** רב יוסף אומר שר"מ הוא הסובר שפחיתת נר הוא כלי, שר"מ אומר שכלי חרס מקבל טומאה משנגמרה מלאכתו, ולר' יהושע מתיי שצנרף בכבשן, ואביי דוחה שר"מ סבר שלבני טומאה הוא ראוי לקבל בו, אך בנר ר"מ תירי שלא ראוי לקבל כלום, ויש לומר שראוי לקבל בו מצוה, וללישנא בתרא רב יוסף אמר שזה דעת ר"א בר' צדוק שכתוב במשנה שאלפס של חרניות טהורות באהל וטמאות במשא הזב, ולר"א בר' צדוק טהורות גם במשא הזב שעדיין לא נגמרה מלאכתן וכשנחקקו טמאות, ואביי דוחה שר"א בר' צדוק מטמא כשהם ראויים לקבל משוה, אך נר לא ראוי לקבל, ויש לומר שראוי לקבל מצוה.

לא פותחין נר ולא עושים אלפס של חרניות ביו"ט, ורשב"ג מתיר באלפסין וחרניות הכוונה ערניות, ואביי מבאר קצרות של קלאים.

דברי המשנה שלא עושים פחמין הוא פשוט שהרי אינן ראויים, ויש לומר שהחידוש הוא שראויים לבלנים לאותו יום, ואמנם גזרו על החיצה ביו"ט, אך מדובר בהזיע וקודם שגזרו על כך.

עמוד ב לכאורה אם אסור לחתוך פתילה בסכין, מדוע מותר לר' יהודה לחתוך באש ויש לבאר שחותך ע"י הדלקה בפי ב' נרות.

רב אומר שמוחטים פתילה ביו"ט, ורב חנינא בר שלמיא מבאר שהכוונה להסיר פחם מהחשיך מהפתילה.

בר קפרא שנהי' דברים פתילה ג' להחמיר וג' להקל, שאם גודלים ולא מהבהבים ולא חותכים לשינוי, אך מותר למעך ביד ולשרות בשמן ולחרוך באש בפי ב' נרות,

רב נתן בר אבא אמר בשם רב שעשירי בבל הם יורדי גיהנם כמו המעשה ששבתאי בר מוריניוס נקלע לשם ורצה לעשות עמם עסק ולא עשו עמו, וגם לא זנוהו, ואמר שהם מהעבר שב שהרי כתוב ונתן לך רחמים ורחמך והרבה שהמרחם על הבריות ידוע שהוא מודע אברהם אבינו ומי שאינו מרחם על הבריות אינו מזדעזע, ועוד אמר שהמצפה לשולחן אחרים עולמו חשך בעדו, שכתוב נודד הוא ללחם איה, ידע כי נכון בידו יום חושך, ורב חסדא אמר שגם חייו אינם חיים, ויש ג' שחיהם אינן חיים המצפה לשולחן אחרים, ומי שאשוח ושוולת עליו, ומי שסוירים מושלים בגופו, ויש מוספים מי שיש לו רק חלוק אחד, ו' לא מנה את זה שיכול לנקות בגדו מכינים. **משנה** לא שבוירים חרס, ולא חותכין נר לצלות בו מליח, ולא גורפים תנור וכריים אך מותר לכבוש האפר, ולא מקרבים חביות לשפות עליהם קדירה ולא סומכים קדירה בבקעת וגם לא דלת ולא מנהיגים בהמה במקל, ור"א בר"ש מתיר. **גמרא** שבידת חרס וחתיון נייר הוא תיקון כלי, ורב חייא בר יוסף שנה לפני ר"נ שאם אפשו לללא גריפה מותר, לאשת ר' חייא נפל אריח בתנור ואמר לה ר' חייא שמוחה לגרוף שהוא צריך פת מעולה, רבא אמר למשרתו, שיצלה לו ברוזו ויגרוף קודם, רבינא אמר לרב אשי שרב אתא מהוציל אמר ששורקים לך התנור ביו"ט, ואמר לו רב אשי שהוא סומך על הטיט של שפת נהר פרת ודוקא כשסימנן מאתמול, ורבינא אומר שבאפר מותר לגבל ולטוח.

ר"נ אומר שמוחה לצדד אבנים של בית הכסא ביו"ט, ורבה הקשה שבמשנתנו אסור לקרב חביות לשפות קדירה, אמר לו שבמשנה אסור מפני עשיית אהל, ורבה וזוטא שאל שא"ל מותר לבנות ביו"ט איצטבא שאינו עושה אהל, אמר לו שבנין קבוע אסור ושרא מותר, ורבנן גזרו בבנין עראי ולא גזרו בבית הכסא משום כבודו. **רב יהודה אומר** שמדורה מותר לסדרה מלמעלה למטה ולא מלמעלה למעלה.